

CORPVS
" **SCRIPTORVM ECCLESIASTICORVM**
LATINORVM

EDITVM CONSILIO ET IMPENSIS
ACADEMIAE LITTERARVM CAESAREAE
VINDOBONENSIS

VOL. IV
ARNOBII ADVERSVS NATIONES LIBRI VII
EX RECENSIONE
A. REIFFERSCHIEDII

VINDOBONAE
APVD C. GEROLDI FILIVM BIBLIOPOLAM ACADEMIAE
MDCCLXXV

procuratio debuerit suscipi fulguriti, non uideo cur ab rege
 relatio sit facta caepicii: sin autem poterat et caepicio trans-
 igi, libidinose hominis inhiatum est cruori. atque ita in con-
 trarium pars utraque traducitur, ut nec Numa monstretur
 5 uoluisse scire quod uoluit et crudelis Iuppiter | fuisse do-f. 100
 ceatur, qui quod maena potuit et caepicio suscipi uoluisse
 se dixerit humanis capitibus expiari. apud Timotheum, non igno- 5
 bilem theologorum unum, nec non apud alios aequae doctos
 super Magna deorum Matre superque sacris eius origo haec
 10 sita est, ex reconditis antiquitatum libris et ex intimis eruta,
 quemadmodum ipse scribit insinuatque, mysteriis. in Phrygiae
 finibus inauditae per omnia uastitatis petra, inquit, est quae-
 dam, cui nomen est Agdus, regionis eius ab indigenis sic
 uocata. ex ea lapides sumptos, sicut Themis mandauerat prae-
 15 cinens, in orbem mortalibus uacuum Deucalion iactauit et
 Pyrra, ex quibus cum ceteris et haec Magna quae dicitur
 informata est Mater atque animata diuinitus. hanc in uertice
 ipso petrae datam quieti et somno nequam incestis Iuppiter
 cupiditatibus adpetiuit, sed cum obluctatus diu id quod sibi
 20 promiserat optinere nequisset, uoluptatem in lapidem fudit
 uictus. hinc petra concepit, et mugitibus editis multis prius
 mense nascitur decimo materno ab nomine cognominatus Ag-
 destis. huic robur inuictum et ferocitas animi fuerat intrac-
 tabilis, insana et furialis libido et ex utroque sexu; ui rapta
 25 diuastare, disperdere, immanitas quo animi duxerat; non deos
 curare, non homines nec praeter se quicquam potentius credere
 terras, caelum et sidera continere. cuius eum audacia qui- 6
 busnam modis posset uel debilitari uel conprimi saepenumero
 esset deorum in deliberatione quaesitum, haesitantibus | ceteris f. 100b

2 caepiciis *P corr*   4 Numa *Hildebrandius: numam P*   6 maena
Zinkius: Numa P a Numa Salm   potuit et] potuisse *Sab*   caepitio
Sab: cepio P   suscipi *P*   7 se *add Zinkius*   8 unum *Urs:*
uirum P   10 est *P*   11 frygiae *P*   12 inquit *P corr*
 14 uocata *Meursius: uocatae P*   18 nequam *C. Barthius: quam P*
 21 hinc *Urs: hanc P*   22 acdestis *P*   24 ut ex *Stewechius*
 utroque *Gel: utraque P*   sexus *Sab*   25 deuastare *Urs*   ire
 immanitas *Salm*   26 prae *Urs*   credere; terras *uulgo*   27 con-
 temnere *Sab, uulgo*   quibusnam *Sab: quibusdam P*

huius muneris curam Liber in se suscipit. familiarem illi fontem, quo ardorem fuerat suetus et sitiendi lenire flagrantiam ludo et uenationibus excitatam, ualidissima succendit ui meri. necessitatis in tempore haustum accurrit Agdestis, immoderatus potionem hiantibus uenis rapit: fit ut insolita re uictus soporem in altissimum deprimatur. adest ad insidias Liber, ex setis scientissime conplicitis imum plantae inicit laqueum, parte altera proles cum ipsis genitalibus occupat. exhalata ille ui meri corripit se impetu et adducente nexus planta suis ipse se uiribus eo quo uir erat priuat sexu. cum discidio partium sanguis fluit inmensus, rapiuntur et combibuntur haec terra, malum repente cum pomis ex his punicum nascitur. cuius Nana speciem contemplata regis Sangari uel fluminis filia carpit mirans atque in sinu reponit: fit ex eo praegnas. tamquam uitiatam claudit pater et curat ut inedia moriatur: pomis atque aliis pabulis deum sustentatur a matre. enititur paruulum. sed exponi Sangarius praecipit: repertum nescio quis sumit † formas, lacte alit hirquino et quoniam Lydia scitulos sic uocat, uel quia hirquos Phryges suis attagos elocutionibus nuncupant, inde Attis nomen ut sortiretur effluxit. hunc unice mater deum, ore fuerat quod excellentissimo, diligebat. diligebat et Agdestis, blandus adulto comes et qua solum poterat f. 101 minime rectis adsentationibus uinctum saltuosa ducens | per

2 ardorem *Sab*: o'dorem *P* lenire *Sab*: leniet *P* flagrantiam
Sab: fragrantiam *P* 3 ualidissimi *Urs* 4 aestatis *Urs*
acdestis *P* 7 imum *Canterus*: unum *P* planctae *P corr*
8 exhalata *Urs*, *Scaliger*: exalta *P* exaltatus *Sab* 10 quo *Sab*:
quod *P* uir erat *Urs*, *Scaliger*: fuerat *P* dissidio *Sab*
12 repente *Sab*: repentē te *P* in *mg R* punicum *Sab*: pinicum
P puneum sic *r* Nana *Gel*: nata *P* nana *Sab* grana in *err*
13 Sangari uel] Sangarii *Sab* 14 praegnas *r*: praegnat *P* praegnans
Sab 15 oriatur *P corr* 16 pabulis *Scaliger*: tabulis *P* bacculis
Sab 17 Sangarius *Sab*: sanguinarius *P* quis *Sab*: quid *P*
18 formans *Sab* in *err* format *Gel* Phorbas *Salm* 19 frygis (i in e
corr) *P* 20 Atyis *Sab* sic semper 21 deum, ore *Sab*: de more *P*
de humore c diligebat. diligebat *Meursius*: diligebat *P* 12 ac-
destis *P* comes *Sab*: comis *P* 23 minime scripsi: minus *P*
amans *Gel* tectis *Gel* uinctum *Rigaltius*: uinctus *P*

nemora et ferarum multis muneribus donans, quae puer Attis primo sui esse dicebat laboris atque operis glorians: per uinum deinde confitetur et ab Agdesti se diligi et ab eo donis siluestribus honorari; unde uino, quod silentium prodidit, in eius nefas est sanctum sese inferre pollutis. tunc Pessinuntius rex 7 Midas alienare cupiens tam infami puerum coniunctione matrimonio eius suam filiam destinat, ac ne scaeuus aliquis nuptialia interrumperet gaudia, fecit oppidum claudi. uerum deum mater adolescentuli fatum sciens interque homines illum 10 tamdiu futurum saluum quamdiu esset solutus a matrimonii foedere, ne quid accideret maesti, ciuitatem ingreditur clausam muris eius capite subleuatis, quod esse turritum ratione ab hac coepit. *** Agdestis scatens ira conuulsi a se pueri et uxoris ad studium deriuati conuiuantibus cunctis furorem et 15 insaniam suggerit: conclamant exterriti † adorandorum Phryges, mammas sibi demetit † Galli filia paelicis, rapit Attis fistulam, quam instigator ipse gestitabat insaniae, furiarum et ipse iam plenus, perbacchatus iactatus proicit se tandem et sub pini arbore genitalia sibi desecat dicens 'tibi Agdesti haec habe, 20 propter quae motus tantos furialium discriminum concitasti'. euolat cum profluo sanguinis uita, sed abscisa quae fuerant Magna legit et ** Mater deum, inicit his terram, ueste prius tecta erant atque inuoluta defuncti. | fluore de sanguinis uiola flos f. 101^b nascitur et redimitur ex hac arbor: inde natum et ortum est 25 nunc etiam sacras uelariet et coronariet pinos. uirgo sponsa

1 danans *P corr*   3 ^hacdesti *P h deleuit r*   5 sanctuarium
Gel   sese *Urs: se eē P*   pollutis *Urs*   pessinuncius *P*
corr   7 ei *Meursius*   scaebus *P*   8 fecit *Sab: fecisse P*
9 adulestuli *P corr*   10 ^{esset} (t ex d) *P*   12 esse *Sab, r:*
esset *P*   turritum *Sab, r: turrium P*   13 lacunam signaui
acdetis *P*   15 ad ora deorum *Urs ad ora amborum Meursius ad horam*
Salm ad orgia eorum ?   fryges *P*   16 demetid *P corr r*
testulam *Sab*   19 desegat *P corr*   tibi *Sab: sibi P*   ac-
desti *P*   20 quae *Sab, r: quem P*   21 profluo *Sab, r: pro-*
flui *P*   abscissa *Sab*   fuerant *Sab, r: fuerat P*   22 et om *Sab*
lacunam signaui: intercidisse uidentur talia lauit balsamisque unxit
et iniicit *Sab*   tectis *Sab*   23 erant *addidi*   inuolutis *Sab*
24 inde *Sab: uide P*   25 sacras *Sab: sacra P*

quae fuerat, quam Valerius pontifex Iam nomine fuisse con-
 scribit, exanimati pectus lanis mollioribus uelat, dat lacrimas
 cum Agdesti interficitque se ipsam: purpurantes in uiolas
 cruor uertitur interemptae. mater suffodit et Iam deum, unde
 amygdalus nascitur amaritudinem significans funeris. tunc ar- 5
 borem pinum, sub qua Attis nomine spoliauerat se uiri, in
 antrum suum defert et sociatis planctibus cum Agdesti tundit
 et sauciat pectus pausatae circum arboris robur. Iuppiter ro-
 gatus ab Agdesti ut Attis reuiuisceret non sinit; quod tamen
 fieri per fatum posset, sine ulla difficultate condonat, ne cor- 10
 pus eius putrescat, crescant ut comae semper, digitorum ut
 minimissimus uiuat et perpetuo solus agitetur e motu. quibus
 contentum beneficiis Agdestim consecrasset corpus in Pessinunte,
 8 caerimoniis annuis et sacerdotiorum antistitibus honorasse. si
 contempтор aliquis numinum et sacrilegi pectoris immanitate 15
 furiosus intendisset animum maledicere diis uestris, auderet in
 eos quicquam grauius dicere quam ista prodit historia, quam
 uelut quiddam mirabile commentarii contulistis in formulam
 ac, ne illam uis temporis et uetustatis obsolefaceret longitudo,
 f. 102 perpetuitatis | honore mactastis? quid est enim de diis in ea 20
 positum quidue conscriptum, quod non, si in hominem dixeris
 pudibundis moribus et disciplinis horridioribus educatum, et
 contumeliae reus sis et iniuriis et offensionibus odium simul-
 tatibus subeas inexpiabilibus comparatum? ex lapidibus, inquit-
 tis, quos Deucalion iactauit et Pyrra, deum procreata est 25

3 acdestio *P* interficitque *Sab*: interfecitque *P* iam *P* corr
 purpurantes *P* 4 suffodit et Iam *scripsi*: suffodit etas *P* suffo-
 dit et se *Sab* suffodit eam *Gel* sustollit et sepelit *Urs* suffodit et has
Salm 5 amygdalus *Sab*: amegdalus *P* ammegdalus *c* ammigda-
 lus *c'* 7 atrum *P* corr *c'* acdesti *P* 8 pausata *Salm*
 9 hacdesti (*h expunxit r*) *P* ut *Sab*: tit *P* 10 condonat *Sab*:
 condonant *P* 12 e] et *Sab om Gel* 13 acdestim *P* 14 cae-
 rimonis *P* corr *c'* annuis *P* sacerdotiorum *scripsi*: sacerdo-
 tum *P* antistitibus *Sab*: antistib, *P* intestibus *Salm* antistitiis *Oeh-*
lerus 20 honore *Sab*: honore *P* 23 iniuriae *Sab* iniuriis
Meursius offensionibus *Zinkius*: offensionis *P* 25 deucalidon
P corr iactauit *P*